

WOJEWÓDZKI
URZĄD BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO
W KRAKOWIE

DEPARTAMENT ŚLEI		
Wydział		
10	5	52
2222/3		

Kraków, dn. 9. V. 1952 r.

ŚCIŚLE TAJNE

178-181

L. dz. 9-1212/E/57

dalny ciąg sprawy kontroluj.
Woj

Do
Dyrektora Departamentu Sledczego MBP.

w Warszawie

Raport

o przyjęciu sprawy do prowadzenia pod krypr. " Tartak "

p-ko :

- 1/ KOKUREWICZ Helenie c. Mieczysława i Olgi z d. Hnatyszak, ur. 16.V.1923r w Kosowie woj. Stanisławów, zam. Wałcz ul. Kościuszkowców Nr.2 woj. Koszalin, poch. społ. intel.prac., zawód farmaceutka, wyksz. wyższe, panna, bez majątku, odznaczeń i orderów, ze sków nie karana, bezpartyjna.
- 2/ GOTTWALD Stanisławowi s. Emila i Martyny z d. Woriszyńska, ur. 2.X.1910r Strusów woj. Tarnopol, zam. Jasko ul.Kowalowy Nr.185, narod.i obyw. polskiego, poch. społ. intel.prac. zawód leśnik, wyksz. wyższe, przynal. do WKR. Jasko, bez stopnia wojskowego, żonaty, bez majątku, odznaczeń i orderów, ze sków nie karany, bezpartyjny.
- 3/ BARAN Ryszard s. Tadeusza i Stefani z d. Tomaszek, ur. 17.V.1894¹⁸⁹⁴r w Nowym Sączu, zam. Kamienica / Tartak / pow. Limanowa, narod. i obyw. polskiego, poch. społ. robotnicze, zawód księgowy, wyksz. 4 kl. gimnazjum, przynal. do WKR. Nowy Sącz, st.wojskowy sierżant, bez majątku, odznaczeń i orderów, ze sków nie karany, bezpartyjny.

4/ BASTA Józefowi s. Jana i Katarzyny z d. Kałzińska, ur. 3.I.1887r w Kadzi g. Stary Sącz pow. Nowy Sącz, zam. Kadeza Nr. 5 pow. Nowy Sącz, narod. i obyw. polskiego, poch. społ. chłopskiego, zawód i zajęcie rolnik, wykształcenie 6 klas szkoły powsze. przynal. do WKR. Nowy Sącz, bez stopnia wojskowego, służbie wojskowej nie podlega, **żonaty**, posiada 2,76 ha ziemi z pastwiskami, odznaczony - **3** Krzyże i Medal z wojny austriackiej, ze sków nie karany, **bezpartyjny**.

Wszystcy w/w podejrzani z art. 86 § 2 KKWP i innych.

Nawiązując do poprzednich raportów o przyjęciu spraw do prowadzenia pod krypt. " Tartak ".

W dniu 4 maja 1952r na wniosek Wydziału Sledczego została zatrzymana przez Wydział III tut. Urzędu Kokurewicz Helena, a w dniu 6 maja 1952r został zatrzymany Gottwald Stanisław jako podejrzani o przynależność do nielegalnej organizacji pod nazwą " Odwet Górski ", której d-cą był Makusz Zbigniew vel Liszka Władysław ps. " Montanna ", a jego z-cą aresztowany Kukawski Marian ps. " Krzywonos ".

Na podstawie zebranych do czasu aresztowania materiałów w toku śledztwa w postaci zeznań podejrzanych Kukawskiego Mariana ps. " Krzywonos " i Adamczyk Marii ps. " Szarotka ", wynikało że podejrzana Kokurewicz Helena jako przyjaciółka Makusza Zbigniewa vel Liszki Władysława ps. " Montanna " z którym dość często w czasie jego ukrywania spotykała się w domu Kukawskiego i prowadziła rozmowy na tematy działalności nielegalnej organizacji " Odwet Górski ".

Ponadto podejrzany Kukawski Marian zeznał, że w m-cu styczniu 1952r Makusz Zbigniew vel Liszka Władysław ps. " Montanna " wspólnie z nim i ks. Lech Janem i innymi starał się o nawiązanie kontaktu z ambasadą amerykańską w Warszawie, który to kontakt miał nawiązać za pomocą podejrzanej Kokurewicz Heleny, która w/g zeznań Kukawskiego miała przekazać do wymienionej ambasady sporządzone

w odpowiednim meldunku następujące materiały :

- a/ Struktura nielegalnej organizacji " Odwet Górski "
- b/ Materiały wywiadowcze z życia ekonomicznego i politycznego z terenu woj. krakowskiego
- c/ Odpis listu wydanego przez biskupa Stepe ~~dzia~~ diecezji tarnowskiej dot. sprawdzenia wież kościelnych żeby tam nie było zachowanej broni jak to miało miejsce na wieży kościelnej w Mielcu, gdzie była przechowywana broń przez Umińskiego.
- d/ Poprawki episkopatu do Projektu Konstytucji.
- e/ Hasło za pomocą którego miał być nawiązywany kontakt z wymienioną ~~im~~ Ambasadą.

Kopie tych materiałów na podstawie zeznań Kukawskiego zostały zakwestionowane i jako dowody rzeczowe do sprawy są w naszym posiadaniu .

Ponadto podejrzany Kukawski Marian ps. "Krzywonos " zeznał, że w m-cu styczniu 1952r w rozmowie z ps. " Montanna " dowiedział się od niego, że Kokurewicz Helena wyjechała do Warszawy celem nawiązania kontaktu z Ambasadą Amerykańską i że od czasu wyjazdu jej upłynął jeden tydzień skąd nie powróciła, dlatego też ps. "Montanna wysłał Kukawskiego do ciotki Kokurewicz Haliny nazwiskiem Witoszyńska Maria zam. Łącko pow. Nowy Sącz, celem dowiedzenia się co się stało z Kokurewicz . Kukawski Będąc u Witoszyńskiej dowiedział się od niej, że Kokurewicz w czasie jej pobytu w Warszawie zachorowała na zapalenie płuc i pozostała na leczeniu u jej kuzynów.

Na podstawie powyższych zeznań wynikało, że Kokurewicz Helena była członkiem nielegalnej organizacji i że przekazała ona do Ambasady materiały organizacyjne.

Podejrzany Gottwald Stanisław został zatrzymany na podstawie zeznań Kukawskiego Mariana ps. "Krzywonos" , który zeznał, że ukrywający się przed władzami Makusz Zbigniew vel Liszka Władysław ps. " Montanna " został do niego skierowany przez podejrzanego Gottwalda Stanisława, który kierując do niego ukrywającego się ps. " Montanne " wiedział o tym, że jest on poszukiwany jako podejrzany o przynależność do nielegalnej organizacji.

Z uwagi na to, że Makusz Zbigniew vel Liszka Władysław jako poszukiwany przez Departament III MBP. przez pewien czas

74
44

ukrywał się u Gottwalda Stanisława którego niewątpliwie wtajemniczył w działalność nielegalnej organizacji, której dowódcą był właśnie on Makusz, dlatego też zachodzi uzasadnione podejrzenie, że podejrz. Gottwald jest ^{moje} ^{był} członkiem nielegalnej organizacji, której d-cą był ukrywający się ps. "Montanna", a jego z-cą Kukawski Marian ps. "Krzywonos".

Podejrzany Baran Ryszard jesienią 1951r. jako pracownik Tartaku w Kamienicy wszedł w porozumienie z czł. nielegalnej organizacji "Odwet Górski" na terenie Kamienicy jak: Kukawskim Marianem ps. "Krzywonos" i Budą Zofią z którymi przeprowadzał rozmowy na temat istnienia i przynależności do nielegalnej organizacji.

Podejrzany Basta Józef w marcu i kwietniu 1952r za pomocą swych synów Basty Stanisława i Józefa wszedł w porozumienie z d-cą grasującej na terenie powiatu Nowosądeckiego bandy Perełką Stanisławem i przyjął na przechowanie do swego domu materiały tekstylne i mięso pochodzące z rabunku dokonanego przez tą bandę - na Przewodniczącego Powiatowej Rady Narodowej w Nowym Sączu Krzyżaka Władysława i Gm. Spółdzielnie Samopomoc Chłopska.

Aresztowanie w/w zostało przeprowadzone w dniach od 26.IV. do 5.V.1952r. W dniu 8.V.52r wystąpiliśmy z wnioskiem do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie o zastosowanie wobec wszystkich w/w środka zapobiegawczego aresztu tymczasowego.

Przesłuchani w / w opisani w niniejszym raporcie podejrzani w dotychczasowym śledztwie do zarzucanych im przestępstw nie przysnają się, a tylko przyznaje się do przechowywania zrabowanych rzeczy Basta Józef.

Życiorysy w/w przedstawiają się następująco :

1/ Kokurewicz Helena c. Mieczysława ur. 16.V.1923r
Po ukończeniu szkoły powszechnej w 1935r wyjechała do Lwowa i tam w 1939r ukończyła gimnazjum ogólnokształcące. Po ukończeniu gimnazjum wstąpiła do Liceum Handlowego i które ukończyła w 1941r. W 1941r. wyjechała na teren wojew. Rzeszów i zamieszkiwała wraz z rodziną w miejscowości Romanowa do 1944r, pomagając w pracy biurowej swemu ojcu, który był noratiuszem. Po wyzwoleniu w 1945r wraz z rodziną wyjechała do Torzewa woj. Bydgoszcz zamieszkując tam wraz z rodziną do 1946r. W tym czasie wstąpiła na Uniwersytet Wydział Biologiczny w Poznaniu, lecz tam z przyczyn dotychczas nie

75
78

ustalonych studia przerwała i powróciła do swej rodziny w Tezewie. W m-cu wrześniu 1946r poraz drugi rozpoczęła studia na Uniwersytecie Poznańskim Wydział Farmaceutyczny studując tam do końca 1951r. Po ukończeniu studiów do czasu aresztowania nie pracowała nigdzie .

2/ Gottwald Stanisław ur. 2.X.1910R jako syn leśnika.

Szkołę powszechną ukończył w Trębawli wojew. Tarnopol. Po ukończeniu szkoły powszechnej wstąpił do gimnazjum w Wejcherowie pow. Morski. W 1929r wstąpił na Politechnikę Lwowską ,którą ukończył jako inż. leśny w 1933r. Po ukończeniu studiów otrzymał prace jako adiunkt w dobrach arcybiskupstwa lwowskiego i tam pracował do 1939r. W okresie okupacji pracował jako nadleśniczy w Szerzyniach pow. Jasło wojew. Rzeszów. Po wyzwoleniu nadal pracował jako leśnik w Jasle wojew. Rzeszów. W okresie okupacji był czł. A.K.

3/ Baran Ryszard ur. 17.V.1924r w rodzinie robotnika

Do 1937r uczęszczał do szkoły powszechnej w Nowym Sączu i był na utrzymaniu rodziców. Po ukończeniu szkoły powszechnej wstąpił do gimnazjum kupieckiego i tam uczęszczał do 1939r. W okresie okupacji nadal pozostawał przy rodzicach. Po wyzwoleniu w 1945r został powołany do wojska i skierowany do Technicznej Szkoły Lotniczej w Zamościu, a następnie w Warszawie. W 1948r został zdemobilizowany w stopniu sierżanta. Po zdemobilizowaniu otrzymał prace w Tartaku Kamienica pow. Limanowa i tam pracował do czasu aresztowania.

4/ Basta Józef ur. w 1887r jako syn średniorolnego

ohłopa. Do czasu powołania go do służby wojskowej w 1907r był na utrzymaniu rodziców jak też po odbyciu służby wojskowej przebywał przy rodzicach do 1914r. W tym czasie został powołany do wojska austriackiego w którym służył do czasu zakończenia wojny światowej t.j. do 1918r. Od tego czasu do chwili aresztowania na swoim gospodarstwie .Przed 1939r należał do P.P.S. W czasie okupacji i po wyzwoleniu do żadnej organizacji jak zeznaje nie należał.

Wartość dowodowa w postaci zeznań podejrzanych opisanych w poprzednich raportach dot. opisanych w niniejszym raporcie Kokurewicz Helenę i Gottwalda Stanisława są wystarczające do dalszego prowadzenia śledztwa i skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego .

W pozostałych dwóch sprawach wartość dowodowa materiałów posiadanych dotychczas posiada mniejszą wartość dowodową,

76
49

niemniej jednak w toku dalszego śledztwa materiały te zostaną uzupełnione.

Aresztowanie Barana i Baste i prowadzenie śledztwa ~~z~~ p-ko nim jest uwarunkowane specyfiką sprawy, a to dlatego, że podejrz. Baran Ryszard jako pracownik Tartaku w Kamienicy żył w przyjaznych stosunkach z ukrywającym się ps. "Montanna" z którym mógłby utrzymywać dalsze kontakty. Natomiast podejrz. Basta Józef dlatego został aresztowany, gdyż udzielał on swego zabudowania dla członków bandy Perełki, jak też kontaktował on się z ukrywającym Perełką.

Kierunek śledztwa jest taki sam jak w sprawach opisanych w poprzednich raportach.

Naczelnik Wydziału Śledczego
W. U. B. P. w Krakowie

/-// ZDROJEWSKI W. por.

77
80

egzamin dojrzałości . Od 1948r do chwili aresztowania pracowała w Państwowym Tartaku w Kamienicy pow. Limanowa, początkowo jako sekretarka, a ostatnio jako planistka.

Wszyscy w/w przyznają się do zarzucanych im czynów tłumacząc częściowo swoją nieświadomością, oraz tym, że ulegli wpływom jakie miały na nich ich przełożeni względnie znajomi.

Nie przyznają się tylko do zarzucanych czynów Kroczelek Franciszek i Buda Zofia, których obciążają podejrzani opisani w poprzednich raportach.

Wartość dowodowa materiałów jest wystarczająca do dalszego prowadzenia śledztwa i skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. Zaznaczyć jednak należy, że co do podejrzanych Kroczelek Franciszka i Budy Zofii są pewne wątpliwości, niemniej jednak w toku dalszego śledztwa wina podejrzanych w miarę możliwości zostanie udokumentowana.

Kierunek śledztwa jest taki sam jak w poprzednich sprawach opisanych w raportach z dnia 30.IV. i 3.V.52r

Naczelnik Wydziału Śledczego
W. J. B. P. w Krakowie
ZBORCZANSKI W. por.

